

Nederlandse tekst (artikel 63 van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 52.326 van 20 maart 1995

A. 61.566/VI-12.159

A. 61.567/VI-12.160

A. 61.646/VI-12.167

Gemeenteraadsverkiezing te Pecq.

DE RAAD VAN STATE, VIe KAMER,

Gezien het op 27 december 1994 ingediende verzoekschrift, waarbij André DEMORTIER de nietigverklaring vordert van het besluit van 8 december 1994 van de bestendige deputatie van de provincieraad van Henegouwen waarbij het bezwaar wordt verworpen dat hij had ingediend op 16 november 1994 met het oog op de ongeldigverklaring van de gemeenteraadsverkiezing van 9 oktober 1994 te Pecq of, in bijkomende orde, met het oog op de vervallenverklaring van het mandaat van alle kandidaten van lijst nr. 13 (A.R.C.) dat zij als gevolg van die verkiezing hadden gekregen;

Gezien het op 27 december 1994 ingediende verzoekschrift, waarbij Louis BROQUESOY en Stéphane VINCENT beroep instellen tegen hetzelfde besluit in zoverre het hun bezwaar met hetzelfde oogmerk van 16 november 1994 heeft verworpen;

Gezien het op 27 december 1994 ingediende verzoekschrift, waarbij Gilberte VANDENBERGHE-ROMANT en Walther DEBONNET beroep instellen tegen hetzelfde

besluit in zoverre het hun bezwaar heeft verworpen dat zij op 16 november 1994 hebben ingediend "wegens schending van de artikelen van de wet van 7 juli 1994 bij de gemeenteraadsverkiezing te Pecq" door de kandidaten van lijst nr. 13 (A.R.C.);

Gezien het in het Belgisch Staatsblad van 4 januari 1995 bekendgemaakte bericht, voorgeschreven bij artikel 5, tweede lid, van het koninklijk besluit van 15 juli 1956, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 16 september 1982;

Gezien de door Marc d'HAENE, Denis ROLAND, Jean-Pierre BERTE, Achille DEGRYSE, Carmen CAPART-MENNLBO, Rita Taelman-D'HAENE, Luc GLORIEUX, Paul CRAHAY, Damien DELSOIR, Louis SCHEEPERS, Florent BOURGIN, Michel HEMPTE, Christophe DEKEYPER, Sophie MARELLE, Chantal MORNEBECQ-DELAPIERRE, Jean-Marc DELNESTE en Christelle LOISELET ingediende memorie van antwoord;

Gezien de door Louis BROQUESOY en Stéphane VINCENT en door Gilberte VANDENBERGHE-ROMANT en Walther DEBONNET ingediende memories van wederantwoord;

Gezien het verslag van de heer NEURAY, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 6 maart 1995 waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 15 maart 1995 om 10.30 uur;

Gelet op de kennisgeving aan verzoekers en aan de belanghebbende partijen van de beschikking tot bepaling van de rechtsdag;

Gehoord het verslag van de heer CLOSSET,
kamervoorzitter;

Gehoord de opmerkingen van Mr. FEYS,
advocaat, die voor de eerste verzoekende partij ver-
schijnt, van Mr. POCHART, advocaat, die voor de tweede
en derde verzoekende partij verschijnt, van Mrs CRUCKE
en DESBONNET, advocaten, die voor de vierde en vijfde
verzoekende partij verschijnen, en van Mr. WERY,
advocaat, die voor de belanghebbende partijen ver-
schijnt;

Gehoord het andersluidend advies van
de heer NEURAY, auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de
wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari
1973;

Overwegende dat bij de gemeenteraadsverkie-
zing die op 9 oktober 1994 plaats heeft gehad te Pecq
17 zetels te begeben waren; dat vier kandidatenlijsten
mededongen : lijst nr. 3 (P.R.L.) die 3 zetels behaalde;
lijst nr. 9 (P.S.) die er 5 behaalde; lijst nr. 13
(A.R.C.) waaraan 9 zetels werden toegewezen; lijst
nr. 14 (A.C.+) die er geen enkele behaalde; dat de
verzoekers DEMORTIER, BROQUESOY en VINCENT kandidaat
waren op lijst nr. 9 (P.S.); dat de verzoekers
VANDENBERGHE-ROMANT en DEBONNET kandidaat waren op lijst
nr.3 (P.R.L.); dat de belanghebbende partijen voorkwamen
op lijst nr. 13 (A.R.C.);

Overwegende dat de verzoekers op 16 november
1994 bij de bestendige deputatie van de provincieraad
van Henegouwen bezwaren indienden, waarbij zij ver-
scheiden onregelmatigheden aan de kaak stelden die,
naar hun mening, begaan waren door lijst nr. 13 (A.R.C.)

en de kandidaten ervan; dat de reclamanten DEMORTIER, BROQUESOY en VINCENT formeel de nietigverklaring vorderden van de verkiezing of, in bijkomende orde, de vervallenverklaring van het mandaat van alle kandidaten van de genoemde lijst; dat de reclamanten VANDENBERGHE en DEBONNET zich erover bekloegen dat hun lijst benadeeld was;

Overwegende dat de bestendige deputatie, bij haar besluit van 8 december 1994, waartegen beroep is ingesteld, en dat op 20 en 21 december 1994 ter kennis van de verzoekers is gebracht, de bezwaren verwierp en, na het vaststellen van de volgorde van de opvolgers van de lijsten nrs. 3 (P.R.L.) en 9 (P.S.), de verkiezing geldig verklaarde; dat zij twee van de aangevoerde onregelmatigheden in aanmerking nam, maar er zich van onthield zich uit te spreken - behalve dan impliciet - over de vraag of, zoals de reclamanten vorderden, die onregelmatigheden aanleiding dienden te geven tot de ongeldigverklaring van de verkiezing of tot de vervallenverklaring van hun mandaat van alle kandidaten die verkozen waren op lijst nr. 13 (A.R.C.);

Overwegende dat de beroepen die betrekking hebben op een zelfde verkiezing, verknocht zijn en moeten worden samengevoegd;

Overwegende dat het besluit van 15 juli 1956 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling administratie van de Raad van State, in geval van beroep als bedoeld bij artikel 76 van de gemeentekieswet, het indienen van memories van wederantwoord niet toestaat; dat de memories die zijn ingediend door Louis BROQUESOY en Stéphane VINCENT alsmede door Gilberte VANDENBERGHE-ROMANT en Walther DEBONNET, uit de debatten moeten worden geweerd;

A. De ontvankelijkheid.

Overwegende dat de belanghebbende partijen de ontvankelijkheid betwisten van het beroep ingesteld door André DEMORTIER, op de grond dat de door die verzoeker zonder meer gevorderde loutere "nietigverklaring" alleen van het besluit van de bestendige deputatie er niet zou kunnen toe leiden, behalve wanneer uitspraak wordt gedaan "ultra petita", dat de verkiezing ongeldig wordt verklaard of dat de overtreders bij wijze van straf vervallen worden verklaard van hun mandaat zoals bepaald in artikel 74bis, § 2, eerste lid, van de gemeentekieswet;

Overwegende dat verzoeker DEMORTIER, met de middelen die hij aanvoert, zich beroept op onregelmatigheden die betrekking hebben op de verkiezing zelf; dat het onderwerp van het beroep in het licht van die toelichting bijgevolg moet worden uitgelegd als een beroep ingesteld op grond van artikel 76bis van de gemeentekieswet, naar welke bepaling in het verzoekschrift overigens uitdrukkelijk wordt verwezen; dat verzoeker, kandidaat voor de verkiezing, doet blijken van een belang bij zulk een beroep; dat dit beroep ontvankelijk is;

Overwegende dat de belanghebbende partijen, wat het beroep betreft dat is ingesteld door Louis BROQUESOY en Stéphane VINCENT, betogen dat hun verzoekschrift, aangezien het geen uiteenzetting van de feiten en de middelen bevat, niet voldoet aan het vereiste voorgeschreven door artikel 2, § 1, 2°, van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling administratie van de Raad van State en bijgevolg niet-ontvankelijk is; dat zij tegen die verzoekers meer bepaald inbrengen dat zij

niet verwijzen naar wetsbepalingen of rechtsregels die hun grieven rechtvaardigen;

Overwegende dat verzoekschrift A. 61.567/VI-12.160 weliswaar niet zeer duidelijk is, maar toch een uiteenzetting van de feiten en van de aangevoerde grieven bevat; dat de verzoekers er het betoog in weergeven dat zij hadden gehouden voor de bestendige deputatie; dat zij alle wetsbepalingen die naar hun mening zijn geschonden weliswaar niet altijd nauwkeurig aanhalen, maar dat zij voldoende duidelijk uiteenzetten in welk opzicht de beginselen die erin zijn neergelegd, naar hun mening zijn geschonden; dat de belanghebbende partijen zich overigens geenszins hebben vergist, aangezien zij die bepalingen identificeren en op omstandige wijze antwoorden op de twee middelen van het verzoekschrift; dat het verzoekschrift ontvankelijk is;

Overwegende dat de belanghebbende partijen, wat het door Gilberte VANDENBERGHE-ROMANT en Walther DEBONNET ingestelde beroep betreft, beweren dat hun klacht niet kan "worden gelijkgesteld met het (tot) de Raad (van State) te richten verzoekschrift met toepassing van artikel 1 van het voormelde koninklijk besluit van 15 juli 1956";

Overwegende dat artikel 1 van dat koninklijk besluit verwijst naar "het in artikel 76bis van de gemeentekieswet bedoelde beroep"; dat de verzoekers de Raad van State vragen "de verkozen kandidaten van lijst nr. 13 (A.R.C.) van hun mandaat vervallen te verklaren", op grond van "artikel 32 van de (voormelde) wet van 7 juli 1994 "wegens schending door die kandidaten van artikel 7, § 1, 1° en 5°, van die wet; dat het artikel 32 in kwestie artikel 76bis van de gemeentekieswet heeft vervangen; dat de laatstgenoemde bepaling erin voorziet dat "degenen aan wie kennis moet worden gegeven van

(die) beslissing" beroep kunnen instellen bij de Raad van State tegen de beslissing van de bestendige deputatie; dat de verzoekers een bezwaar hebben ingediend bij de bestendige deputatie waarvan de beslissing hun is ter kennis gebracht met toepassing van artikel 76 van de gemeentekieswet; dat zij dus het beroep waarin het genoemde artikel 76bis voorziet kunnen instellen; dat door de omstandigheid dat het bezwaar en het beroep alleen strekken tot het eventueel vervallen verklaren van het mandaat met toepassing van artikel 74bis, § 2, eerste lid, van dezelfde wet, het beroep niet onontvankelijk wordt, aangezien de bestendige deputatie en de Raad van State volgens een zelfde procedure uitspraak doen over alle onregelmatigheden die kunnen rechtvaardigen dat de verkiezing ongeldig wordt verklaard (artikel 74bis, § 1) en over die welke alleen rechtvaardigen dat een kandidaat van zijn mandaat vervallen wordt verklaard (artikel 74bis, § 2); dat de exceptie niet opgaat;

B. De grond van de zaak.

Overwegende dat de verzoekers in een eerste bezwaar, tegen lijst nr. 13 (A.R.C.) en de kandidaten ervan inbrengen dat zij in de periode van drie maanden die aan de verkiezing voorafgaat "geschenken" en "gadgets" hebben verspreid die verboden zijn bij het voormelde artikel 7, § 1, 1°; dat dit bezwaar betrekking heeft op vier verkiezingsbijeenkomsten, in vier dorpen van de entiteit, aangekondigd met advertenties in de pers of uitnodigingen die in alle brievenbussen zijn rondgedeeld en in de loop waarvan een "vriendschapsbeker" zou worden en werd geserveerd aan de deelnemers; dat er volgens de verzoekers dus drank is beloofd en dit voordeel aan de kiezers is verleend;

Overwegende dat artikel 7, § 1, 1°, van de wet van 7 juli 1994 de politieke partijen, de lijsten en de kandidaten, alsmede derden die propaganda wensen te maken voor die partijen, lijsten of kandidaten, verbiedt "geschenken of gadgets te verspreiden";

Overwegende dat een drank geen "gadget" is in de zin van artikel 7, § 1, 1°, van de genoemde wet; dat het gratis aanbieden van een "vriendschapsbeker" aan elke persoon die de moeite doet zich te verplaatsen om een openbaar debat bij te wonen, evenmin kan worden beschouwd als een "geschenk" dat verboden is bij dezelfde bepaling, aangezien, voor zover er geenszins sprake was van overmaat, men niet te maken heeft met één van de misbruiken die voorheen waren vastgesteld en waar deze wet een einde aan heeft willen maken; dat in dit geval zulk een aanbod een klein vriendschappelijk gebaar is geweest, dat normaal lijkt ten opzichte van sympathisanten, zonder dat zij het gevoel hebben kunnen krijgen dat zij onder morele druk stonden; dat het bezwaar niet opgaat;

Overwegende dat de verzoekers in de tweede plaats tegen lijst nr. 13 (A.R.C.) en de kandidaten ervan inbrengen dat zij artikel 7, § 1, 5°, van de wet van 7 juli 1994 hebben geschonden; dat zij aanvoeren dat deze lijst en de kandidaten ervan tijdens de verkiezingscampagne niet commerciële affiches of reclameborden hebben gebruikt van meer dan 4m², wat door de genoemde wetsbepaling wordt verboden; dat zij betogen dat reclameborden van meer dan 4m² met verkiezingsaffiches voor de genoemde lijst en alle kandidaten ervan, gemonteerd op aanhangwagens, permanent zijn vertoond op vier plaatsen van de entiteit en tijdens verkiezingsoptochten; dat volgens de verzoekers "de intensiteit (en) het aantal van die reclameborden de kiezers ten eerste hebben beïnvloed;

Overwegende dat de belanghebbende partijen antwoorden dat het bezwaar, in zoverre het betrekking heeft op de verkiezingsoptocht van 8 oktober 1994, welke niet commercieel is gebleken, met aanhangwagens uitgerust met borden van meer dan 4m², niet-ontvankelijk is daar volgens paragraaf 2 van artikel 7 van de wet van 7 juli 1994, de Koning de algemene regels inzake het aanbrengen van verkiezingsaffiches en het organiseren van gemotoriseerde optochten moet bepalen, hetgeen Hij tot op heden nog niet heeft gedaan, zodat "er geen voldoende rechtsgrond voorhanden is" voor het aangevoerde bezwaar; dat zij er voor het overige op wijzen dat de oppervlakte van de borden weliswaar meer dan 4m² bedroeg, maar dat de affiches erop kleinere afmetingen hadden; dat, naar zij zeggen, de parlementaire voorbereiding van de wet van 7 juli 1994 erop wijst dat dit geval door de wetgever is uitgesloten, en die interpretatie wordt bevestigd door het feit dat de regel, die ook in ander wetgevingen in verband met de beperking van en de controle op de verkiezingsuitgaven wordt gesteld en volgens welke reclameborden of -affiches van meer dan 4m² mogen worden gebruikt ten belope van ten hoogste zeshonderd borden, voor zover die borden en affiches niet in twee of in verscheidene delen zijn opgesplitst, niet voorkomt in artikel 7 van de wet van 7 juli 1994; dat de belanghebbende partijen betogen dat artikel 7, § 1, 5°, uitgelegd op een andere wijze dan zij voorstellen, hoe dan ook artikel 10 van de Grondwet zou schenden, in zoverre het een niet te rechtvaardigen discriminatie zou teweegbrengen tussen de aanplakking voor verkiezingen en die van particulieren of met commerciële doeleinden en tussen de aanplakking voor de verkiezing van de provincie- en gemeenteraden en zulk een aanplakking bij de verkiezing van de overige vergaderingen;

Overwegende dat het bezwaar alleen de afmeting van de gebruikte borden aan de kaak stelt; dat

het krachtens artikel 7, § 1, 5°, van de wet van 7 juli 1994 de politieke partijen, de lijsten, de kandidaten en de derden die propaganda wensen te maken voor die partijen, lijsten en kandidaten verboden is gedurende de drie maanden die de gemeenteraadsverkiezing voorafgaan gebruik te maken "van niet commerciële reclameborden of affiches groter dan 4m²"; dat in dit geval is gebleken dat zulke borden zijn gebruikt gedurende die periode; dat het, aangezien in de tekst van de wet een duidelijk en formeel verbod wordt gesteld, van weinig belang is dat de Koning de bevoegdheid die paragraaf 2 van de genoemde bepaling hem opdraagt niet heeft aangewend en "de algemene regels inzake het aanbrengen van verkiezingsaffiches en het organiseren van gemotoriseerde optochten" niet heeft bepaald; dat de Koning, bij het uitoefenen van die bevoegdheid overigens de genoemde wettelijke verbodsbepaling niet zou kunnen beperken noch verruimen;

Overwegende dat de verzoekers bij gebrek aan belang, niet kunnen betogen dat de regels met betrekking tot de indeling van de borden en de affiches op dezelfde wijze voor alle verkiezingen door de wetgever zouden moeten worden vastgesteld; dat het in dit geval niet gaat over de vraag of de borden en affiches mochten worden ingedeeld over een oppervlakte van meer dan 4m²; dat een indeling van zulke aard immers niet is verricht, noch voor de borden, noch voor de affiches; dat wat de affiches betreft trouwens geen onregelmatigheid wordt aangevoerd wat de afmeting ervan betreft;

Overwegende dat het bezwaar in aanmerking moet worden genomen;

Overwegende dat de verzoekers BROQUESOY en VINCENT, in een derde bezwaar tegen de V.Z.W. "les défenseurs de Saint-Joseph" inbrengen dat zij in de tot

tweemaal toe in alle brievenbussen rondgedeelde kies-pamfletten openlijk hun steun hebben betuigd aan de 2e en 5e kandidaat van lijst nr. 13 (A.R.C.), die zij beschouwde als de verdedigers van het oude "couvent Saint-Joseph" in verband waarmee zij wensten dat verscheidene verenigingen, onder meer van "ping-pong"-spelers of brandweerlui erin over lokalen zouden kunnen blijven beschikken; dat die V.Z.W., volgens de genoemde verzoekers, aldus een gift heeft gedaan of een met een gift gelijkgestelde kosteloze prestatie heeft verleend, die, omdat ze uitgaat van een rechtspersoon, verboden is bij artikel 13 van de wet van 7 juli 1994;

Overwegende dat artikel 74bis, § 2, eerste lid, van de gemeentekieswet de bestendige deputatie en de Raad van State niet de bevoegdheid opdraagt om verkozen kandidaten die artikel 13 van de wet van 7 juli 1994 hebben geschonden vervallen te verklaren van hun mandaat; dat de Raad van State evenmin, op grond van het genoemde artikel 74bis, § 1, de verkiezing ongeldig zou kunnen verklaren, aangezien de gelaakte verkiezingspropaganda in dit geval uitgaat van een derde en dat niet is aangevoerd en evenmin is gebleken dat die propaganda, onder de dekmantel van die derde, in werkelijkheid het werk zou zijn geweest van lijst nr. 13 (A.R.C.) of van de kandidaten ervan, zodat, gesteld dat zij bewezen is, een onregelmatigheid uit het oogpunt van artikel 13 van de wet van 7 juli 1994, begaan door die derde in zulke omstandigheden, in voorkomend geval geen andere straf zou kunnen rechtvaardigen dan die waarin de paragrafen 3 tot 6 van dat artikel 13 voorzien; dat het bezwaar niet opgaat;

Overwegende dat artikel 74 van de gemeentekieswet, naast het indienen van bezwaren tegen de verkiezing, tevens het indienen mogelijk maakt van bezwaren gegrond op de schending van onder meer artikel 7 van de

wet van 7 juli 1994; dat die bezwaren, waarover eveneens uitspraak wordt gedaan door de bestendige deputatie en, in hoger beroep, door de Raad van State, volgens artikel 74bis van de gemeentekieswet aanleiding kunnen geven ofwel krachtens paragraaf 1 tot de nietigverklaring van de verkiezing wegens onregelmatigheden die de zetelverdeling tussen de onderscheiden lijsten kunnen beïnvloeden, ofwel indien dit niet het geval is, krachtens paragraaf 2, eerste en tweede lid, tot het vervallen verklaren van hun mandaat van de kandidaten die onder meer de bepalingen van het genoemde artikel 7 van de wet van 7 juli 1994 niet in acht hebben genomen;

Overwegende dat de wetgever, door in artikel 74bis, § 1, te bepalen dat de verkiezing ongeldig kan worden verklaard op grond van onregelmatigheden die de zetelverdeling tussen de onderscheiden lijsten kunnen beïnvloeden en in paragraaf 2, eerste lid, dat een kandidaat vervallen kan worden verklaard van zijn mandaat, aan de rechtbanken die deze verschillende straffen moeten uitspreken, een beoordelingsbevoegdheid heeft opgedragen;

Overwegende dat uit het proces-verbaal van de algemene telling van de stemmen blijkt dat de stemmen uitgebracht op de lijsten nrs 3, 9 en 13 respectievelijk 676, 1.028 en 1.675 bedragen; dat een overdracht van om en bij de 150 stemmen van lijst nr. 13, in totaal, ofwel naar lijst nr. 3 ofwel naar lijst nr. 9, noodzakelijk zou zijn geweest opdat een bijkomende zetel kon worden toegewezen aan een van beide laatstgenoemde lijsten ten nadele van lijst nr. 13 (A.R.C.); dat de in aanmerking genomen onregelmatigheid in verband met de afmeting van de door lijst nr. 13 gebruikte verkiezingsborden alleen, deze lijst niet in zulke mate had kunnen bevoordelen; dat het immers onwaarschijnlijk is - behoudens gebruik op zeer grote schaal van dat soort propaganda - hetgeen

hier niet het geval is -, dat de kiezers een besluit nemen op basis van de grootte van de borden of affiches; dat er bijgevolg geen grond is om de verkiezing ongeldig te verklaren;

Overwegende dat het gebruik van de genoemde borden evenmin in zulke mate ernstig is dat dit het opleggen rechtvaardigt van de straf waarin artikel 74bis, § 2, van de gemeentekieswet voorziet,

B E S L U I T :

Artikel 1.

De zaken met de nummers A. 61.566/VI-12.159, A. 61.567/VI-12.160 en A. 61.646/VI-12.167 worden samengevoegd.

Artikel 2.

Het besluit van 8 december 1994 van de bestendige deputatie van de provincieraad van Henegouwen wordt bevestigd.

De gemeenteraadsverkiezing die plaats heeft gehad te Pecq op 9 oktober 1994 wordt geldig verklaard.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de VIe kamer, op twintig maart 1900 vijfennegentig door :

de HH. CLOSSET, kamervoorzitter,
HANOTIAU, staatsraad,
LEROY, staatsraad,
Mw. MALCORPS, griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

M.-Chr. MALCORPS.

Ch.-L. CLOSSET.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD
VAN STATE, GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.